

МАЪРИФАТ, АДОЛАТ, САДОҚАТ, ҚОНУНИЯТ

№5 (81),
МАЙ СОЛИ 2022
www.avkd.tj
avkdtj@mail.tj

НАШРИЯИ АКАДЕМИЯИ ВАЗОРАТИ КОРҲОИ ДОХИЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

НАБЗИ МИЛИТСИЯ

ЭМОМАЛӢ РАҲМОН: Мо ифтихор дорем, ки ҷавонони мо ҳамқадами замони муосир мебошанд!

Паёми шодбошӣ ба муносабати Рӯзи ҷавонони Тоҷикистон, 23.05.2022 сол

Ҷавонони азиз!

Бисту сеюми майи ҳар сол дар қишвари мо Рӯзи ҷавонон ҳамчун яке аз санаҳои муҳимми даврони соҳибистиклолии Тоҷикистон таҷлил мегардад.

Бинобар ин, ҳамаи шумо - ҷавонони ватандӯсту хештаншиноси замони истиқлолро самимона табриқ гуфта, бароятон комёбиву сарбаландӣ ва ба Ватани маҳбубамон, ки қишвари ҷавонӣ ва ҷавонон аст, сулҳу суботи ҷовидонӣ орзу менамоям.

Имрӯз ҷавонони мо такягоҳи воқеӣ, умед ва ифтихори чомеа ва давлати Тоҷикистон ба шумор мераванд.

Зеро нақши онҳо дар рушди соҳаҳои сиёсӣ ва иқтисодиву иҷтимоии қишвар басо назаррасу арзишманд мебошад.

Тавре ки борҳо гуфтаам, дар замони муосир танҳо қишварҳое ба дастовардҳои бузурги иқтисодиву иҷтимоӣ ва рушди устувори чомеа муваффақ мегарданд, ки ба масъалаи ҷавонон таваҷҷуҳи зарурӣ дода, имкониятҳои фаровони зеҳнӣ ва ҷисмонии онҳоро ба самти дурусту созанда сафарбар менамоянд.

Ба ҳамин хотир, Ҳукумати Тоҷикистон аз рӯзҳои нахустини соҳибистиклолӣ то ба имрӯз ба ҷавонон ҳамчун нерӯи пешбарандаи давлат ва насли ояндасоз аҳамияти ҷиддӣ зоҳир намуда истодааст.

Давомаш дар саҳ.2

ЭМОМАЛӢ РАҲМОН:

Мо ифтихор дорем, ки чавонони мо ҳамқадами замони муосир мебошанд!

Паёми шодбошӣ ба муносибати Рӯзи чавонони Тоҷикистон, 23.05.2022 сол

(Аввалиш дар саҳ.1)

Таърихи даврони соҳибиستиклой возех нишон медиҳад, ки ин нерӯи со занда сиёсати пешгирифтai Ҳукумати мамлакатро ҳамеша ҷонибдорӣ менамояд ва дар раванди татбики он саҳми арзанда мегузорад, яъне дар пешрафти тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеа иштироқи фаъолона дорад.

Чавонони мо ҳамчун оянда давлату миллат, кувваи пешбарандай ҷомеа ва захираи стратегии давлату Ҳукумати мамлакат дорои хисса баланди миллӣ ва эҳсоси гарми ватандустиву ватанпарварӣ мебошанд.

Мо ифтихор дорем, ки чавонони мо ҳамқадами замони муосир мебо-

гирифтани равандҳои ҷаҳонишавӣ, барҳӯди тамаддунҳо ва таъсири манғии унсурҳои фарҳангиву тамаддунни бегона манғиату арзишҳои миллиро ҳимоя мекунанд ва дар мубориза бо ҳама гуна ҳавфу ҳатарҳои бар зидди давлату миллати ҳуд равонашуда омода мебошанд.

Чавонони далеру гаюри мо имрӯзҳо дар сафҳои Қувваҳои Мусаллаҳ содикона ҳизмат карда, қарзи фарзандӣ ва рисолати миллии ҳешро содикона иҷро мекунанд ва ҳамчун сипари боътиими давлатдории миллии тоҷикон дар ҳифзи марзу буми қишивар, таъмини амнияти давлату ҷомеа ва ҳимояи дастовардҳои даврони соҳибистиклой - сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати

шанд, талаботи асри навинро хуб дарк мекунанд, дар муассисаҳои таҳсилоти олии қасбии доҳили қишивар ва ҳориҷ аз он илму дониш меомӯзанд, забонҳои ҳориҷӣ ва технологияҳои навтаринро аз ҳуд менамоянд, ба корҳои илмиву таҳқикотӣ машгуланд ва саъю талош доранд, ки ба ин васила дар раванди ободонии Ватан ва пешрафти давлат саҳми назаррас гузоранд.

Ҳамчунин, чавонони қишивар хушёригу зиракии сиёсиро аз даст надода, дар шароити торафт вусъат

миллӣ накши бузург доранд.

Ҳукумати мамлакат бо дарназардошти саҳм ва нақши чавонон дар ҳаёти ҷомеа ва давлат барои дастгирий ва ҳавасмандгардонии онҳо то ба имрӯз аз тамоми имкониятҳо истифода бурда истодааст.

Аз ҷумла тавассути барномаҳои давлатӣ маблағузорӣ кардани фаъолияти соҳаи сиёсати давлатии чавонон, таъсис додани Ҷоизаи ба номи Исмоили Сомонӣ барои олимони чавон, стипендияҳои Президенти Тоҷикистон барои хонандагону донишҷӯёни муасси-

саҳои таҳсилоти умумӣ, ибтидой ва миёнаи қасбӣ ва тадриҷан зиёд намудани маблағи стипендия ва шумораи он, стипендияи байналмилалии "Дурраҳшандагон", қвотаҳои президентӣ барои ҷавондуҳтарону ҷавонписарони ноҳияҳои дурдаст, таъсиси Шӯрои миллии кор бо ҷавонон дар назди Президенти мамлакат, ҷавонгардонии сиёсати қадрӣ ва ба вазифаҳои роҳбари кунанда таъин гардидани шумораи зиёди ҷавонони лаёкатманд, азnavsозӣ ва ободу зебо гардонидани боғҳои фарҳанг, сохта ва ба истифода супоридани марказҳои ҷавонон дар шаҳру ноҳияҳо, соҳтмони ҳазорҳо муассисаи таълимӣ - мактабу донишгоҳҳо, инчунин, китобхонаҳои сатҳи байналмилӣ, иншооти варзиши ҷавобӣ ба та-

ланди миллӣ ва худшиносиву худоҳиро тақозо намуда, масъулияти ҳимояи марзу буми қишивар, ҳифзи амнияти давлату миллат ва самимона дӯст доштани Ватанро талаб менамояд.

Инчунин, ҷавонони мо бояд ба масъалаҳои омӯхтани таърихи пурганизовати миллати тоҷик, осори гаронбаҳои гузаштагони ҳалқамон, пос доштани забони давлатӣ, боз ҳам баланд бардоштани сатҳи маърифатнокӣ, арҷ гузаштани ба рамзҳои давлатӣ ва арзишҳои милливу фарҳангӣ, рушди қобилияти эҷодӣ ва густарши эҳсоси худогоҳиву худшиносӣ эътибори аввалиндарача зоҳир намоянд ва дар ин самтҳо ташабbusкор бошанд.

лаботи замони муосир, бунёди коргоҳу корхонаҳои нави истеҳсолӣ ва ба ҳамин роҳ фароҳам овардани шароити муосиди таҳсил ва кору зиндагӣ барои ҷавонон ва тадбирҳои дигар амалӣ карда шудаанд.

Ҳукумати мамлакат барои боз ҳам таҳқим бахшидани мақому мавқеи ҷавонон дар ҷомеа ва ҳаллу фасли масъалаҳои онҳо бо истифода аз имкониятҳои мавҷуда минбаъд низ талош ҳоҳад кард.

Яъне бо афзоиш ёфтани имкониятҳои иқтисодии қишивар мөнбаъд низ раванди дастгирии ҷавононро идома медиҳем ва ҷиҳати фароҳам овардани шароити боз ҳам бехтар барои кору зиндагии онҳо мунтазам ҷорҷӯй мекунем.

Дар баробари ин, ҳоло дар назди ҷомеаи мо, ки қисми асосии онро ҷавонон ташкил медиҳанд, масъалаҳои вучуд доранд, ки дар замони ҷаҳонишавӣ, ташаннуҷи рӯзафзунӣ авзои сиёсии ҷаҳон ва тағири таҳаввулоти бо-

суръати он, инчунин, торафт вусъати гирифтани миқёсӣ таҳдиду ҳатарҳои муосир, аз ҷумла терроризму экстремизм, радиқализми динӣ ва дигар ҷиноятҳои муташаккили фаромарзӣ аз ҷавонони мо пеш аз ҳама зиракии сиёсӣ, донишӣ амиқ, забондонӣ, ҷаҳонбинии замонӣ ва муҳимтар аз ҳама, хисса ба-

Бори дигар ҳамаи шумо - давомидиҳандагони таъриҳу фарҳангӣ қадимаи миллати қуҳанбунёди тоҷикро ба ифтихори Рӯзи ҷавонон табриқ гуфта, ба ҳар яки шумо тандурустӣ, ҳушбахтӣ ва дар саъю талошшатон ба хотири пешрафти Ватани азизамон иродай қавӣ ва барору қомбихо орзу менамоям.

Рӯзи ҷавонон муборак, созандагони имрӯзӯ фардои Тоҷикистони соҳибистиклой!

Санаи 23-юми май зери роҳбарии сардори Академия, номзади илмҳои ҳуқук, дотсент, генерал-майори милитсия Шарифзода Файзали Раҳмоналӣ таҳти шиори "МО, ҶАВОНОН, ПАЙРАВОНИ ПЕШВОИ МИЛЛАТЕМ!" чорабинии тантанавии идона баргузор гардид. Нахуст, сардори Академия чорабинии тантанавиро ҳусни оғоз бахшида, қайд кард, ки имрӯз ҷавонони мо ҳамчун нерӯи бузурги бунёдгару созандай мамлакат эътироф шудаанд. Тоҷикистон аз назари демографӣ дар ҳоли рушди доимӣ қарор додрад ва аз нисф зиёди аҳолӣ, яъне қувваи асосии пешбараандай онро ҷавонон ташкил медиҳанд. Табиист, ки бе иштироки фаъолонаи ҷунин нерӯи бузург рушди иқтисодиву иҷтимоӣ ва сиёсиву фарҳангии давлатамонро тасаввур кардан гайриимкон аст. Тавре медонем, ин мавқеи фаъоли ҷавононро дар рушди Тоҷикистони соҳибистиқлол ба инобат гирифта, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонсоли 2017-ро дар Тоҷикистон "Соли ҷавонон" эълон карданд. Ҷавонони мо аз ин таваҷҷуҳи Пешвои миллат руҳу илҳоми тоза гирифта, ба Модар-Ватан хизмати содиқона намудан, марзу буми онро ҳимоя кардан ва дар ҳимояи манфиатҳои давлату миллат ҳушёр буданро қарзи фарзандии ҳуд бояд донанд.

Ҳамзамон, сардори Академия аз Паёми Пешвои миллат ба Маҷлиси Олий иқтибос оварда қайд кард, ки: "Ҳукумати мамлакат масъалаҳоеро, ки ба сиёсати давлатии ҷавонон, бахусус ба курсантону шунавандагони Академия бори дигар ёдовар шуд, ки борҳо дар Академия баргузор гардиданд.

Дар идомаи чорабинӣ, ҳамчунин таъқид гардид, ки қӯшишу заҳматҳои пайвастаи

Вазiri корҳои дохилӣ генерал-полковники милитсия Раҳимзода Рамазон Ҳамро нисбати сиёсати давлатии ҷавонон, бахусус ба курсантону шунавандагони Академия бори дигар ёдовар шуд, ки борҳо дар Академия баргузор гардиданд.

Дар идомаи чорабинӣ, ҳамчунин таъқид гардид, ки қӯшишу заҳматҳои пайвастаи

Сарвари давлат ва Вазiri корҳои дохилиро дар ростои ҷавонон ба инобат гирифта, аз ҳар як курсант талаб карда мешавад, ки нисбати қасби интиҳобкардаи хеш содик бошад ва хизмат ба ҳалқу Ватанро пешаи асосии ҳуд қарор дидад.

Сипас, барои ҳавасмандгардонии курсантони фаъол фармоишҳои сардори Академия қироат карда шуда, курсантони аълоҳону дорои интизоми намунавӣ ба мукофотҳо мушарраф гардиданд. Дар ин росто фармоиши радио Кумитаи ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи тақдими шаҳодатномаи маҳсус ба курсантони курси 4 фалқултети №2 сержантни хурди милитсия Муродзода Баҳмандарӣ Курбон қироат карда шуд. Тибқи маълумот, курсантони номбурда курси кӯтохмуддати Кумитаи ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки таҳти унвони "Пайравони Пешвои миллат" ташкил гардида буд, хатм карда, соҳиби шаҳодатномаи зикршууда гардидааст.

*М. Нуруллоев,
Б. Асламов*

Ҷавонон парчами созанд афрозанд

21-уми май бо ташаббуси роҳбарияти Академияи ВКД ва Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати ҷумҳурий, ба ифтихори Рӯзи ҷавонони Тоҷикистон, ки ҳамасола санаи 23-юми май қайд карда мешавад, чорабинии иттилоотӣ-тарғиботӣ баргузор гардид.

Дар чорабинии мазкур Раиси Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳмонзода Абдулло Қурбоналӣ иштиrok ва суханронӣ намуд.

Роҳбарият, кормандони Кумитаи ҷавонон ва варзиш ва як қатор ҷавонону наврасони муассисай таҳсилоти миёнаи умумии №63 ноҳияи Шоҳмансу-

ри шаҳри Душанбе, аз наздик бо шароити таҳсилу хизмати курсантон шинос шуда, дар бораи аҳамияти ҷавонон барои ояндаи неку созанд асуҳатҳои муғифд доир намуданд.

Инчунин, як қатор ҷавонони фаъоли Академия барои саҳм гузоштан дар тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии курсантон аз ҷониби Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиш бо Сипоснома ва тухфаҳои хотиравӣ бахшида ба Рӯзи ҷавонони Тоҷикистон сарфароз гардонида шуданд.

*С. Сафарзода,
Ш. Убайдуллоев*

Рўзи 5-уми май дар толори Академия чорабинии идона бахшида ба 30-солагии Шурои собикадорони ВКД баргузор гардид, ки дар он собикадорни милитсия, омӯзгорону курсантон ва шунавандагони ин муассисаи таҳсилоти олии қасбӣ иштироқ намуданд.

Сардори Академия, номзади илмҳои хуқуқ, дотсент, генерал-майори милиитсия Шарифзода Файзали Раҳмоналий бо сухани ифтихорӣ чорабинии мазкурро хусни оғоз баҳшида, иброз намуд, ки эҳсоси ватандӯстӣ ва мушкил-напазирӣ собиқадорони мақомати корҳои доҳилий, аз ҷумла

рои мо, ки Истиқолияти Ватани азизи хешро таҳқим бахшидаву со-зандагиву бунёдкорӣ ва ободиву оромии Тоҷикистони азизро ҳада-ғи хеш қарор додаем, сабак ва на-мунаи ибрат аст.

Ба шарофати Истиқололияти давлатли Чумхурий Тоҷикистон ва сиёсати хирадмандонаву дурандешонаи Асогузори сулҳу вахдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Чумхурий Тоҷикистон мунайиза аст.

тон мұхтарам Эмомалі Рахмон имконият фароҳам омад, ки таърихи пуршарафи миллату давлати хешро хубтар омұхта, ифтихори миллии ҳудро тақвият бахшем, нагузорем, ки фазои ором ва сулху суботи Ватани биҳиштосои моро абрҳои сиёҳ тира соғанд. Қангу чидол инсониятре ҳечгоҳ ба мақсад намерасонад. Ба-рои насли имрӯзай мо Иди Фалаба бар фашизм на танҳо ба таври муқаддас пос доштани хотираи бобоён ва падаронамон, ки ба-рои шараф ва номуси халқи дійё-

рамон чони худро нисор намуда-
анд, балки санаест, ки ҳар яки
моро водор месозад муборизони
хақиқии сулхи пойдor байни ха-
лиқдои ҷаҳон бошем ва ба ҳарака-
ти қувваҳои ҳангоматалабу ҷанг-
ҳоҳ дар ҳар шакле, ки зохир на-
шавад, сари вақт хотима гузорем,
зоро ҷанг дар таърихи инсоният
ҳодисаи даҳшатнок ва нанговар
ба шумор меравад. Ин аст, ки ҳар
халқи соҳибтамаддун ва бофарҳ-
анг бояд аз ҷангу ҷидол бипарҳе-
зад ва бо маслиҳату андеша ба-
рои сулху салоҳ мубориза барад.

Инчунин, иштирокчиёни дигари чорабинй, аз чумла раиси Ш'рои собиқадорони ВКД генерал-майори милитсия Чурахонзода Саид Каюм, профессори кафедраи ташкили идоракунии РХХ факултети №1, ҷангвари интернатсионалист, полковники милитсия, д.и.ҳ. Назарзода Ноҳсир Ҷобир, мудири кафедраи таърихи ҳалқи тоҷики факултети таърихи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, н.и.т., дотсент Ҷонибеки Асрориён ва Қаҳрамо-

ни Федератсияи Руссия Козлов
Олег Анатолевич бо маърӯзахо
баромад намуда, иштирокчи-
ёнро бахшида ба Иди Фалаба
бар фашизм ва 30-солагии
Шўрои собиқадорони ВКД
табрик намуданд.

Сипас, кироати фармонҳои Вазири корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба додани мукофотпулиҳо ба собиқадорон ва дигар намуди ҳавасмандгардониҳо ба фаъолони Академия сурат гирифт. Ҳамчунин, аз номи Вазири корҳои дохилӣ генерал-полковники милиитсия Раҳимзода Рамазон Ҳамро ба 60 нафар собиқадорон ҳӯроки идона омода гардил.

Дар кисмати дуюми чорабинй аз чониби дастай ҳаваскорони Академия барномаи бошукуҳи консертӣ пешкаш гардид, ки муҳтавои он аз сурӯду таронаҳои ватандӯстона иборат буд.

*C. Сафарзода,
Y. Олшум*

и Ватан! Ганчи چавонй қадр бояд кард!

Асосгузори сулху ваҳдати миллий -
Пешвои миллат, Президенти Чумхурии
Тоҷикистон мухтарам Эмомали Раҳмон
дар Паёми навбатиашон ба Маҷлиси
Олии мамлакат "Дар бораи самтҳои асо-
сии сиёсати дохилий ва хориҷии чумхӯрӣ"
аз 21-уми декабри соли 2021, вобаста ба
қасбомӯзиву забономӯзии насли ҷавони
имрӯз изҳори андеша намуда, барномаи
нави такмили таълими забонҳои русӣ ва
англисиро барои давраи то соли 2030 су-
пориш доданд.

Пешвои миллат дар ин Паёмашон, инчунин таъкид намуданд, ки сифати таҳсилот ва қасбомӯйӣ дар муассисаҳои таълимиӣ беҳтар карда шавад, чунки пешрафту шукуфойӣ ва ояндаи чомеа аз ин насли бунёдгар вобастагии қалон дорад.

Вале, мутаассифона, дар давоми якду даҳсолай охир барҳӯрди тамаддунҳо ва ба истилоҳ "чаҳонишавӣ" ба ҷавонону наврасон дар интиҳоби тарзи ҳаёти солим он қадар душвориҳо ба вучӯд овардааст, ки назирашро гузашта ба ёд надо-рад. Асри интернет, дар баробари ман-фиатҳои беҳисоб, осебҳои беҳисоберо низ ба дарку фахми инсоният, алалхусус, ҷавонону наврасон ворид намудааст.

Чойи афсусу надомат аст, ки имрӯз худношиносӣ ба мушкили аввалинда-рачаи чавонони мо табдил гаштааст. Аз тарзи ҳаёти солим дур шудан ва ба ҳара-катҳои ифротиву мочароҷӯ пайвастани бархе намояндагони насли наврас ҳам аз ҳамин мушкилӣ сарчашма мегирад. Дар зиндагии ҳаррӯза мушохида мекунем, ки баъзе чавонони мо на танҳо худшинос нестанд, балки ҳатто ба саволи "худши-носӣ чист?" ҷавоб гуфта наметавонанд, ки сабаби ҳамаи ин аз мутолия дур шуда-

ни насли наврасу чавон мебошад.

Насли калонсол, аз лиҳози он ки се даҳсола пештар шугли китобхонӣ дар байни мардум хеле маъмул буд, медонанд, ки маънни ифодай "худшиносӣ" дар саҳифаҳои китобҳои афсонавӣ, бачагона, тарбияӣ ва инсонӣ ӯрғонӣ шуҳӯфтад.

04.02.2022

хифзи манфиатҳои миллӣ, таҳқиму пойдории забони давлатӣ ва арҷузорӣ баарзишҳои миллӣ тарбия намоянд".

Ин нишондоди саривактӣ омӯзгорон-ро вазифадор мекунад, ки малакаву маҳорат ва дараҷаи касбияти худро такмил дода, ба тарбияи ахлоқии хонандагон ва истифодаи усулҳои инноватсионии таълим диққати хоса диханд. Маълум аст, ки сатҳи донишазхудкуни ҳар як хонанда ва муносибаташ ба таҳсил, дар навбати аввал, аз ахлоқу одоби ўвобастагӣ дорад. Мутаассифона, мушоҳида мегардад, ки сатҳи миёнаи одобу ахлоқ ва тафаккури хонандагон, муносибати онҳо ба донишандӯзӣ қонеъкунанда нест ва дар бисёр мавридиҳо мебинем, ки ҳатто хонандагонни синфҳои болой барои муайян намуданини чойи сазовори хеш дар зиндагӣ назди худро мансаба гиёҳи наистаҳонанд.

маќсад гузашта наметавонанд.
Пўшида нест, ки мактаб ва маҳсусан,
омӯзгорон дар шакл гирифтани тафакку-
ри шогирдон ва муайян намудани ояндан
онҳо нақши асосӣ дошта, ба насли наврас
барои дар чомеа пайдо намудани чой ва
мавқei шюиста кумак мерасонанд. Аз хамин
лиҳоз, бояд дар муассисаҳои таълимӣ ба
фаъолияти бонизоми омӯзгорон эътибо-

ри чиддй дода, барои дар ботини хонандагон ба вучуд оварданӣ тафаккури со-
занда ва бо мақсади ҳамчун шахсият тар-
бия ёфтани онҳо зарур аст, ки дар ҷараё-
ни дарсхои тарбиявӣ усулҳои таҷрибаи
пешкадам ба таври васеъ мавриди исти-
фода қарор дода шаванд.

Устодони гиромиро зарур аст, ки бо истифода аз таҷрибаҳои пешқадам ба-рои баланд бардоштани савияни дони-шҳон замонавии хонандагон усулҳои науву самаранокро бештар роҳандозӣ қунанд, зеро асри XXI асри иттилоот аст ва ҳатмкунандагони муассисаҳои таҳси-лоти умумӣ дар сурати пурра азхуд на-кардани ин фанни мусоир наметавонанд ҳамка дами замон бошанд.

Дар охир, меҳоҳам ба тақрор бигүям, ки маҳз мактабу муаллим метавонанд та-факкури чавонони моро аз хатарҳои бе-хисоб ва фитнаҳои бешумори ҷаҳони мус-осир эмин дошта, онҳоро ба сӯйи хада-фҳои олии хайрҳоҳона, инсодӯстона ва таракқипарварона рахнамун созанд ва ҷомеаро аз вартай ҳалокат начот диханд.

*Абдуллоэзода Д.А.,
лейтенантчи калони милитсия*

Конференсияи идона

Санаи 20-уми май бо ташаббуси кафедраи хукуки маъмурӣ ва фаъолияти маъмурӣ факултети №4, дар асоси нақшай илмӣ-тадқиқотии Академия бахшида ба Рӯзи ҷавонон, бо ҳайати шаҳсии аъзои маҳфили илмии курсантон бо номи "Ҳомии тартибот" ва курсантони курси 3 дар толори мачлисгоҳи факултет конференсияи илмӣ-назаријаӣ баргузор гардид.

Конференсияро муовини сардори факултет оид ба қисми таълим ва илм полковни-

ки милитсия Н. Мухаммадиев оғоз бахшида, аз суханрониҳои Асосгузори сулҳу вахдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба съами ҳозирин расонид. Баъдан, намояндаи Бахши кор бо ҷавонони шаҳри Ҳучанд Ҳасан Ёқубзода дар мавзӯи "Ҷавонон пайрави Пешвои миллатанд", омӯзгори кафедраи хукуки маъмурӣ ва фаъолияти маъмурӣ факултети №4 лейтенанти калони милитсия Абдуллоҳода Д.А. дар мавзӯи "Ҷавонон - нерӯи

созанда ва пешбарандай ҷомеа", курсанти курси 3 С. Бобоҷонов дар мавзӯи "Ҷавонон ва ҳатари ифротгарӣ" ва курсанти курси 3 О. Раҳмонзода дар мавзӯи "Ҷавонон - Ватан ва арзишҳои олии онро дӯст медоранд", бо маърӯзаҳо баромад намуданд.

*Маъруфзода М.М.,
муаллимаи кафедраи хукуки маъмурӣ
ва фаъолияти маъмурӣ факултети №4,
лейтенанти калони милитсия*

Дарсҳои омӯзишӣ дар курси такмили ихтинос

Барои дар амал татбиқ намудани дастуру супориҳои Вазири корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои хукуқ, генерал-полковники милитсия Раҳимзода Рамазон Ҳамро, аз 24-уми апрел дар Академия дар самти амалияи маъмурӣ курси кӯтоҳмуддати омӯзишӣ бо нозирон ва сарнозирони Раёсати хифзи тартиботи ҷамъиятии ВКД аз шаҳру ноҳияҳо, онҳо ба дарс фаро гирифта шуданд.

Мутобики ҷадвали дарсии тасдиқнамудаи сардори Академия, номзади илмҳои хукуқ, генерал-майори милитсия Шарифзода Файзали Раҳмоналий, аз ҷониби сардори Шуъбаи роҳбарии нозирони минтақавии милитсия полковники милитсия Холмуродзода Дилшод Ҳолмурод ва нозирни калони шуъбаи мазкур подполковники милитсия Ҳамзали Раҷабов дар мавзӯи "Оғози парвандаи хукуқвайронкунии маъмурӣ" дар сатҳи баланди қасбӣ машгулиятҳо гузаронида шуданд.

Инчунин, аз ҷониби сардори Раёсати таҳқиқи ВКД полковники милитсия Сафарзода Эмомалӣ Сафар дар мавзӯи "Далелҳо ва исботкунӣ оид ба парвандаи хукуқвайронкунии маъмурӣ" ва муовини сардори ин раёсат полковники милитсия Ҳушбахт Шарифзода дар мавзӯи "Асосҳои оғози расмиёти маъмурӣ аз рӯи аризай маъмурӣ ва тартиби баррасии он" дар сатҳи баланди қасбӣ машгулиятҳо гузаронида шуданд.

С. Сафарзода

Воҳӯрии кормандони Академия бо аҳли ҷамоатчиғӣ

Рӯзи 10-уми май бо дастуру супориҳои сардори Академия, н.и.ҳ., дотсент, генерал-майори милитсия Шарифзода Файзали Раҳмоналий, муовини сардори шуъбаи қадрҳои ин муассисаи таҳсилоти олии қасбӣ полковники милитсия К. Иброҳимзода, муовини сардо-

ри шуъбаи таълимӣ полковники милитсия С. Аҳтамшозода, раисону имомхатибони маҳаллаҳои Мирзо Мастангулов ва Суҳроб Шарипови ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе, бо сокинони ин маҳаллаҳо воҳӯрии муфид гузарониданд.

Дар воҳӯрии мазкур оид ба талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд" андешарониҳо сурат гирифта, дар идомаи ҷамъомад созмон-диҳандагони он доир ба дастуру хидоятҳои Асосгузори сулҳу вахдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон вобаста ба вазъи сиёсии минтақаву ҷаҳон, химояи хукуқи озодиҳои шаҳрвандон, хифзи манфиатҳои ҷамъияту давлат аз ҳатарҳои замони мусосир фикру назарҳо баён доштанд.

Сокинони маҳаллаҳои номбурда аз баргузории воҳӯрии мазкур изҳори қаноатмандӣ намуда, иброз доштанд, ки кормандони Академия бо онҳо дар робитаи доимӣ қарор дошта, минбаъд низ ҳамкориро густариш ҳоҳанд дод.

Ш. Убайдуллоев

Ҷавонон бояд ҳамқадами замон бошанд!

Рӯзи 6-уми май сардори Академия генерал-майори милитсия Шарифзода Файзали Рахмоналий бо шунавандагони курси якуми факултети №3 воҳӯрӣ намуд.

Сардори Академия иброз намуд, ки мақсад аз ин воҳӯрӣ он аст, ки дар сухбати рӯ ба рӯ бо шунавандагон аз рафти ҷараёни машғулиятҳои таълимӣ ва иштироки шунавандагон дар дарсҳо шиносоӣ пайдо намояд. Дар ин воҳӯрӣ беш аз 130 нафар шунавандагон иштирок намуданд.

Ҳангоми воҳӯрӣ сардори Академия ба шунавандагон таъкид кард, ки аз ин фурсати муносиб самаранок истифода бурда, баҳри баланд бардоштани савияни дониш ва малакаи касбии худ кӯшиш намоянд.

Мавсуф ёдовар гардид, ки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтараам Эмомалий Раҳмон мунтазам дар баромадхояшон доир ба омода намудани кадрҳои соҳибхисос ва дори донишҳои баланди касбӣ таъкид менамоянд. Аз ҷумла, Сарвари давлат дар Паёми навбатиашон 21 декабри соли 2021 ба Ҳукумати мамлакат супориш доданд, ки сифати таҳсилот ва касбомӯзӣ дар муассисаҳои таълимӣ беҳтар карда шуда, ихтиносу ҳунарҳое, ки барои бозори меҳнат заруранд, роҳандозӣ карда шаванд, инчунин ҷиҳати бо шуғл таъмин намудани сокинони мамлакат, баҳусус, ҷавонон ва занону бонувон тадбирҳои қатъӣ андешида шавад. Пешвои миллат таъкид намуданд, ки дар замоне, ки илму техника бо суръати кайҳонӣ пеш меравад, бе дониши замонавӣ, бе касбу ҳунарҳои муосир ва бе донистани забонҳои ҳориҷӣ кору фаъолият ва зиндагӣ кардан бисёр душвор мегардад. Касе, ки илму дониш ва касбу ҳунар дорад, дар зиндагӣ ҳаргиз ҳору зор ва ба касе муҳтоҷ намешавад ва умри бобаракат мебинад.

Сардори Академия дар идомаи суханронии худ шунавандагонро вазифадор намуд, ки ин гуфтаҳои Сарвари давлатро сармашқи фаъолияти худ қарор дода, баҳри азҳудкунии донишҳои назариявӣ, аз ҷумла барои азҳудкунии забонҳои ҳориҷӣ ва технологияи информатсионӣ саъю қӯшиш намоянд.

Инчунин, дар идомаи воҳӯрӣ сардори Академия дастуру супоришҳои Вазiri корҳои дохилий генерал-полковники милитсия Раҳимзода Рамазон Ҳамроро ба самъи ҳозирин расонида, баҳри дар амал татбиқ намудани онҳо ҳайати омӯзгорон ва шунавандагонро вазифадор кард.

Дар интиҳои воҳӯрӣ талаботи имрӯзаи роҳбарияти ВКД ҷиҳати азҳудкунии донишҳои муосир, такмил додани малакаи касбӣ ва дар ин замини баланд бардоштани обрӯю нуғузи мақомот, оғоҳӣ пайдо намудан аз таърихи ниёғон, дар рӯҳияи меҳанпарастӣ, башардӯстӣ, ифтиҳори миллӣ, хисси масъулияти касбӣ, некбинию инсондӯстӣ ва ифтиҳори миллӣ тарбия намудани мутахassisони оянда, ба самъи ҳизирин расонида шуд.

**Ш. Убайдуллоев,
У. Олим**

ШУУРИ ҲУҚУҚӢ

Доир ба масъалаи шуур бисёре аз олимон ақидаҳо пешниҳод кардаанд ва бâзееи онҳо мавҷудияти шуурро эътироф мекунанд ва бâзееи дигар не. Чун то ба ҳол дар бораи шуур сухани мушахас ва ба таври сода ҷиҳон будани он ягон олим ибрози ақида накардааст, мо ин то каме ҳам бошад, ба таври оммафаҳам дар бораи шуур ва ҳусусиятҳои он ва шуuri ҳуқуқӣ маълумот хоҳем дод.

Бояд гуфт, дар фалсафа 8 навъи шуур оварда шудааст, ки яке аз онҳо шуuri ҳуқуқӣ мебошад. Шуур ва шуuri ҳуқуқӣ ду мавзӯеанд, ки аз ҳамдигар фарқ доранд. Шуур мавзӯи васеътар аз шуuri ҳуқуқӣ буда, шуuri ҳуқуқӣ ҷузъе аз шуур аст. Шуур агар барои истехсоли фикрҳо мусоидат кунад, пас тафаккур барои қабули фикрҳои дигар мусоидат менамояд. Яъне шуур ҷузъе аз дунёи маънавӣ буда, барои истехсоли фикрҳои нав ба нав мусоидат мекунад. Барои доштани шуур шаҳс бояд аввал тафаккур ва баъдан таҳайюл дошта бошад ва барои истифода аз он аввал тафаккур ва баъдан таҳайюл ба кор бурда мешавад, то фикрҳои нав истехсол шаванд. Барои мустаҳкамтар шудани шуур шаҳс бояд аввал тафаккур ва баъдан таҳайюлро мустаҳкам созад. Ҳусусияти шуур дар ин аст, ки ҳангоми инкишоғӣ он нутқ заиф мегардад ва шахсе, ки шуур дар ў инкишоғ ёфтааст, фикрҳои нави хешро пурра, ончунон, ки дар майнаи ў мегузарад, баён соҳта наметавонад.

Бâзее олимон бар он ақидаанд, ки барои истифода аз шуур шаҳс бояд китоб мутолия карда бошад. На барои истифода аз нутқ бояд шаҳс китоб мутолия карда бошад. Ба ақида инҷониб, барои истифода аз шуур лозим нест, ки ҳатман он мавзӯе, ки доир ба он фикри нав истехсол менамойӣ, ҳатман бояд роҷеъ ба он дар ҷое хонӣ. Далели ин гуфтаҳо худ ин мақола аст, ки ба шумо пешниҳод карда мешавад.

Бисёри дигар бар он ақидаанд, ки шууре, ки роҷеъ ба илм истехсол менамояд, бояд истехсолоти он мураккаб бошад, барои истехсоли мураккаби фикрҳо онҳо такя менамоянд ба мутолиаи китобҳо. Истехсоли мураккаб ё содай фикрҳои муаллиф ба таҳайюлот ва ояндабинии ў вобаста аст. Шуuri мураккаб ё сода истифода бурдан, вобастагӣ дорад ба худи муаллиф, ки қадоми онро дар истифода аз шуур истифода барад.

Ба ақидаи мо, ҳамон беҳтар, ки дар илм низ шуuri сода истифода бурда шавад. Дар илмҳои замони муосир ба таври мураккаб мавзӯот баёни гаштааст ва кам ашҳосе ҳастанд, ки ба мазмуни он сарфаҳм раванд. Бештар вакт дар илми фалсафа ба таври мураккаб мавзӯоте баёни мегарданд, ки бисёре аз хонандагони ин илм бинобар сабаби ба таври мураккаб баёни гаштани он, ишоратсозӣ ва аз ҳад зиёд талаби таҳайюлоти хонанда, ин илм тарафдорони кам дорад.

Дар илми ҳуқуқ ду навъи ҳуқуқро чудо мекунанд, яке фитрӣ ва дигаре позитивӣ. Ҳуқуҳои фитрӣ аз лаҳзай таваллуд ба инсон дода мешаванд. Ҳуқуқҳои фитрӣ новобаста аз шахсият ё умуман дигар ҷизҳо вучуд доранд ва доимо мавриди амал қарор доранд, то он лаҳзاء, ки инсон дар ҳаёт қарор дорад. Ҳуқуқҳои фитрӣ гайри қобили истехсол буда, онҳо дар санадҳо фақат дарҷ мегарданд ва дар ҳеч қадоми он меъери муайян баёни гаштааст, чун мақомоти қонунгузор наметавонанд барои ҳуқуқҳои фитрӣ меъер муайян созанд. Агар муайян созанд, пас баҳри ҳар як нафар як нозираи алоҳида лозим аст!

Ҳуқуқҳои позитивӣ ҳуқуқҳои мебошанд, ки аз тарафи давлат ба шаҳрванд ё инсон дода мешаванд. Яъне, ин ё он имкониятҳои мебошанд, ки аз тарафи давлат ба шаҳс дода мешаванд. Агар ба қалимаи позитивизм аз ҷиҳати луғавӣ назар афқанем, пас он маънои мусбатро ифода мекунад. Яъне ҳуқуқҳои мусбат, ки ба нағъи инсон ва шаҳрванд равона гаштааст. Ба ақида инҷониб, ҳуқуқҳои позитивӣ он имкониятҳои мебошанд, ки аз тарафи давлат ба инсон ва шаҳрванд дода мешаванд. Ҳангоме ки ин имкониятҳо аз тарафи шаҳс ба таври гайриқонуний поймол қарда мешаванд, оне ки имконияти дигарро поймол мекунад, дар баробари ин давлат имкониятҳо, ки ба ў додааст, ҷузъе аз онҳоро маҳдуд мекунад. Давлат (Тоҷикистон) имкониятҳо, ки худ додааст онҳоро метавонад маҳдуд созад, аммо ҳуқуқҳои фитрӣ маҳдуд нашаванда мебошанд.

Шуuri ҳуқуқӣ назар ба дигар шуурҳо фарқкунанда ва ҷолибтар аст. Ҳусусияти фарқкунанда шуuri ҳуқуқӣ дар ин аст, ки шуuri ҳуқуқӣ шуурест, ки дур аз эҳсос буда, ақлро талаб мекунад, ояндабин будан ва оқибатандеширо меҳоҳад ва танҳо ба манфиати ҷомеа равона шудааст. Шуuri ҳуқуқӣ ҷаро ақлро талаб мекунад, зоро ҷомеа бо ақл идора мегардад, на эҳсос. Шаҳс наметавонад бо эҳсос ҷомеаро созад.

Нуктаи дигари назар ин аст, ки шуuri ҳуқуқӣ хоси афроди мӯчаррад аст ва онҳо ба масъалаи мазкур аз ҳар ҷиҳати назар афқанда метавонанд ва ҳусусияти дигари шуuri ҳуқуқӣ ин талаби дурандешӣ мебошад. Ашҳосе, ки оиладор ҳастанд, бисёртар эҳсосӣ ҳастанд, назар ба афроди мӯчаррад. Онҳо доим дар фикри оилаи хеш ҳастанд, назар ба фоидаи ҷомеа.

Маърифатро аз ёд мебаранд, чун маърифати ҳақиқӣ ба ростӣ коре надорад. Ҳангоми истифода аз шуuri ҳуқуқӣ онҳо нақши эҳсосотро ба назар гирифта ва онро ба миён меоранд. Афроде, ки дорои шуuri ҳуқуқӣ ҳастанд, бояд ақлро дар мадди аввал гузошта, дур аз эҳсос амал кунанд.

Хулласи қалом он аст, ки агар ин то муаллиф қалимае ва ё ибораero ба хато оварда бошад, пас ҳатман бидонед, ки айби қалам нест, шояд шуuri ҳуқуқӣ ба қадри лозимӣ инкишоғ ёфта набошад, муаллиф барои он ки вакти қимати хешро барои ҳондани мақолаи ў дарегӣ надоштед, аз Шумо миннатдор аст ва агар дар инкишоғи шуuri Ҳумо қадре ҳам кумак қарда бошад, пас ин қадар вакти ў бефоида нарафтааст ва хизмате баҳри ин ҷомеа кардааст.

**Фирдавси Алӣ,
курсанти курси 3 факултети №6**

МАЙ СОЛИ 2022

Терроризм ва экстремизм ҳамчун вабои асри 21 имрӯз тамоми ҷаҳонро ба ташвиш овардааст. Имрӯз нисбат ба гурӯҳ ва ҳаракатҳои террористику экстремистӣ (ифротгарӣ), ки аз тарафи бâъзе қишварҳои абарқудрат таъсис дода шуда, сармоягузорӣ мегарданд ва бо истифода аз номи дини мубини Ислом, ки дини поку таҳаммулгароист, ба амалҳои террористику экстремистӣ даст мезананд, ҳуни ноҳақ мерезанд ва оромию осоиштагӣ ва суботи чомеаи башариро ҳаллдор менамоянӣ, ки бо ин зухуроти номатлуб муборизаи оштинопазир бояд бурд. Имрӯз ифротгарӣ ва терроризм аз ҷиддитарин таҳдидоти суботу амнияти ҷаҳонист. Иддае, ки худ аз тафаккури исломӣ бехабаранд, ин гурӯҳҳоро "исломӣ" ҳонда, бехабар меномонанд, ки ҳадафи ҷунин созмону ҷаҳаёнҳо ба манифииати хеш истифода бурданӣ давлатҳои дигар аст ва дар ин масъала мояд ҳушӯрӣ ва зиракиро аз даст наҳижем, то худро гирифттори бозиҳои ҷунин гурӯҳҳои ифротгаро накунем.

Дар замони мусир аз ҳама беш терроризму экстремизми динй ҳаҷоҳи мусирро ба мушкилот гирифтор намудааст. Ба ақидай аксар сиёсатшиносон, экстремизм бештар дар дин, ки ҳусусияти ҷалбнамой додрад, решава меронад ва он дар тамоми гӯшаву канори сайёра ба мушоҳид мерасад. Зоро дар бисёр мавриҷҳо ба назар мерасад, ки ифратгароён дар зери шиурҳои динӣ баромад намуда, аз номи дин ҳарф мезананд ва фармонҳои худро конунҳои шариат меноманд. Ин, пеш аз ҳама, ба хотири сӯистифода аз шуури динии мардум равона гардида, ҳеч пайвастагӣ ба арзишҳои динӣ надорад. Пас, ин амалкарди ифратгароён аз бединию ҳиёнати онҳо дарак медиҳад.

Боиси қайд аст, ки Ислом динест, ки мардумро ба сӯи иттифоқу вахдат даъват намуда, одамонро аз ихтилофу тафриқ ва ғовгариб бозмедорад. Ислом ҳамчун як низом, дар маҷмӯй, хифзи чону мол, вичдон, оила ва ақли инсонро кафолат медиҳад. Ин панҷ унсур барои хушбахтии инсон ҳам дар ҳаёти заминӣ ва ҳам дар ҳаёти ҷовидонӣ заруранд. Ислом бо доштани ҷунин мөърҳо ба ҳеч ваҷҳ наметавонад ва намегузорад, ки бо нобуд кардани мардуми осоишта дар байни мардум бесарусомонӣ, ихтилоф ва бетартибӣ пошида шавад.

Мусулмонон, мутаассифона, курбонии террор буданд ва бокӣ мемонанд. Дар айни замон, вакте ки калимаи "терроризм" ба кор бурда мешавад, сиёсати стандартҳои дугона ба амал меояд. Дар бораи маънои ин вожа сухан ронда, метавон гуфт, ки "террорист мусулмон буда наметавонад ва мусулмон набояд террорист бошад".

Дар Күрьони Карим омадааст 5:32, ки ҳар кй кассро ба гайри ивази касе ва фасод дар замин бикушад, пас чунон аст, ки ҳамаи мардумонро якҷо кушта бошад; ва ҳар кй сабаби зиндагонии касе шавад, пас чунон аст, ки ҳамаи мардумонро якҷо зинда сохта бошад. Ва ба дурустӣ, ки пайғамбарони Мо бо нишо-

Экстремизм ва таъсири он ба мафкураи ҷавонон

наҳои равшан ба онҳо омаданд; боз ҳам бисёре аз онҳо баъд аз ин дар замин таҷовузкунандагонанд.

Ба ин монанд дар ҳадисҳо чунин омадааст:
Аз Ибни Умар (р) ривоят аст, ки Расули Ҳудо (с) фар-
музданд:

"Мъумин дар дини худ танг нахоҳад шуд [1] то хуни ҳаром нарезад". [2] Бухорӣ 6862.

Аммо аз бесаводи чавонон имрӯза истифода бурда, онҳоро ба ин гуна чиноятҳои вазнин ҷалб менамоянд. Дар робита ба ин масъала саволе ба миён меояд, ки чаро бисёртар чавононро истифода ва моил ба чунин кирдорҳои зишт мекунанд? Чунки барои гурӯҳҳои мухолифин истифода ва моил кардани чавонон мушкилие намекашад, зеро чавонон кувваи ҷисмонии зиёд, аммо шуuri илмию ҷамъияти кам доранд ва акоиди нокомили динӣ доранд, яъне афкори онҳоро зери мағҳуми ҷиҳод ва вайдаи ба биҳишт пайвастан, моил месозанд. Бисёре аз чавонон кӯр-кӯрана ба вайдаю суханони ин гуна ашхосу гурӯҳҳо бовар намуда, падару модари азизи худ ва Ватани осоиштаи хешро тарқ карда, ба чунин ҳаракатҳои ҳатарзо мепайванданд.

да, ба чунин харакатхой хатарзо мөнайванданд.

Фаромӯш набояд кард, ки аз Тоҷикистон ҳам кам набуданд ҷавононе, ки ба Ироқу Сурия рафтанд, ҳатто бо ҳуд зану фарзандонашонро бурданд, буданд ҳолатхое, ки ин гуна ҷавонони ноогоҳ ҷони ҳудро аз даст дода, ҳамсару фарзандонашонро дар ин мулкҳои ноором сарсону саргардон карданд.

Пешвои миллат мұхтарам Эмомалй Раҳмон дар мавриди дини мубини Ислом ва истифода аз он, аз чумла фармудаанд, ки "Дини мубини Ислом ба экстремизм ва терроризм ҳеч гуна алоқамандие надорад". Ин эътирофа ва эҳтироми Роҳбари давлати Тоҷикистон ба Исломи асил масъулияти мо, пайравони ин дини нобро дар роҳи ташаккули он ба хотири гиромидошти муқаддасоти давлатӣ баландтар мегардонад. Дар чумхурӣ аз моҳи майи соли 1997 соҳтори динӣ дар шакли нав - "Маркази исломӣ" ва органи он - Раёсати Шӯрои уламои дин фаъолияти худро дар доираи қавонини шариатӣ ва қонунҳои амалкунандаи кишвар, аз чумла Қонуни Чумхурии Тоҷикистон "Дар бораи озодии виҷдан ва иттиҳодияҳои динӣ" хуб ба роҳ мондаанд.

даи он нисбат ба шахсони хуқуқӣ, ҳамчунин нобуд сохтан ё таҳдиди нобуд сохтани амвол ё ин ки дигар объектҳои моддии шахсони воеӣ ва хукукиро маҳкум месозад. Инчунин, бо мақсади пешгирии шомилшавии шаҳрвандон ба ҳизбу ҳаракатҳои ифротӣ "Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба муқовимат ба терроризм ва экстремизм барои солҳои 2021-2025" қабул карда шуд.

Бояд кайд намуд, ки алайхι ин зухуроти номатлуби ичтимой кишварҳо дар алоҳидагӣ ба ҳадафи хеш намерасанд. Бахусус, фазое, ки кишварҳои ИДМ ва давлатҳои ба он ҳамشاфат доранд, бояд дар иттиҳод қарор бигиранд. Вокеан, амалкарди созмонҳои амнияти дар фазои кишварҳои пасошӯравӣ дар самти амнияти минтақа ва мубориза бо ин гурӯҳҳои террористӣ дар доираи Созмони Ҳамкории Шанхай, Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ сурат мегирад. Барои пешгирий намудани воридшавии идеологияи экстремистӣ ҳамкории байналмилалӣ аҳамияти хеле муҳим дорад. Ҳамчунин, дар самти ташаккул додани ҳувияти миллӣ ва бедор намудани ҳисси ватанпарастӣ, баланд бардоштани маърифати динӣ, сиёсӣ, ҳукуқӣ, оғоҳӣ додани мардум аз ҳатарҳои зухуроти терроризму экстремизми динию байналмилалӣ, ба роҳ мондани тарбияи дурустӣ оилавӣ, ташвиқи илмомӯзӣ дар миёни наврасону ҷавонон метавонад барои аз байн бурдани ин зухуроти номатлуб мусоидат намояд.

*Фарзод Шамолов,
узви фаъоли ЧИК "Қонун ва низом"-и кафедраи
пешгирии циноятҳои террористӣ
ва таъмини бехатарии ҷамъиятии факултети №6,
курсанти курси 4*

Ифротгарой ассоҳои маънавии чомеаро вайрон мекунад

Имрӯзҳо дар саросари ҷаҳон амалҳои номатлуби терористиву экстремистӣ фазои орому осоишӣ сиёсии чомеаро ҳалалдор месозанд. Бо ба даст овардани истиклонияти давлатӣ мо ба як қатор дастовардҳои назаррас ноил шудем, ки арзишманҷдтарини он - Ваҳдати миллӣ ва сулҳу суботи комил маҳсуб мейбад. Яке аз зухуроте, ки дар ҷаҳони муосир ба мушкилоти рӯзмарра табдил ёфтаву ба сулҳу Ваҳдати миллӣ ҳатаровар аст - терроризм ва экстремизм мебошанд.

Асосгузори сулху ваҳдати миллӣ - Пешвон миллат, Президенти Ҷумҳории Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни баромадҳояшон пайваста таъқид менамоянд, ки "Мо терроризмро дар ҳама шаклҳо зуҳураш маҳқум менамоем ва зарур мешуморем, ки тамоми кувваҳои солими ҷаҳонро ба барҳам додани ин хатар дар сатҳи ҷаҳонӣ, минтақавӣ ва дараҷаи миллӣ сафарбар намоем".

Худи истилоҳи экстремизм аз калимаи фаронсавии "extremism" ва калимаи лотинии "extremus" гирифта шуда, маънои аслииаш ифротгарӣ, тундравоӣ, фикру андешаҳо ва амалҳои тундравона, аз ҳад гузаштан, аз андоза гузаштан аст. Ин амалу зухурот метавонад дар тамоми соҳаҳои фаъолияти инсон - дар дин, сиёсат, идеология, илм ва ҳатто дар варзиш низ ба вучуд ояд. Истилоҳи "терроризм" аз калимаи лотинии "terror" сарчашма гирифта, маъноаш тарс ва ваҳм аст. Террористон меҳоҳанд мақсаду мароми худро бо роҳи зӯроварӣ, қатлу куштор, тарсу ваҳм амалий гардонанд. Террор кардан чомеаро ба ҳолати тарсу ваҳшат ва ноумедӣ афкандан аст. Терроризм ва экстремизм таҳдиӣ бисёрҷониба ба манфиатҳои ҳаётан муҳими инсоният, ҷамъият ва давлат, ки яке аз навъҳои аз ҳама ҳатарноки ифротгарони сиёсӣ дар сатҳи минтақавию ҷаҳонӣ мебошад, муайян карда шудааст.

Терроризму экстремизм хамчун зуухороти хатарбори чамъият дар замони мусульман ба шумор мөрөванд. Ин зуухороти номатлуб бештар боиси ба миён омадани оқибатҳои нохуш, таҳдид ё истифодаи зӯроварӣ, расонидани зарари вазнин, таҷобуз ба ҳаёти арбобони давлатӣ ё чамъият, бенизомӣ, тайири соҳти конститутийонӣ дар мамлакат, гасби ҳокимият ва аз они худ кардани ваколатҳои он, барангехта-ни кинаву адовать миллий, иҷтимоӣ ва динӣ мебошад.

Боаста ба вазияте, ки имрӯз дар саросари ҷаҳон доман паҳн кардааст, яке аз самтҳои афзалиятинки сиёсати давлатҳои мутамаддин муборизаи самаранок бурдан бар зидди терроризм ва экстремизм мебошад. Дар Паёми навбатии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомали Рахмон ба Маҷлиси Олии мамлакат дар робита ба ин зуҳуроти номатлуби сатҳи ҷаҳонӣ қайд карда шуд, ки "Тоҷикистон ҳамчун давлати соҳибихтиёр, демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва ягона буда, дар ҷараёни таҳаввулоти босуръати ҷаҳонишавии

"муносибатхой иктисолио ичтимой ва рушиди соҳаҳои гуногуни хаёт қарор дорад"

Имрӯзҳо дар як қатор давлатҳо ҷанғҳои ҳаробиновар идома дошта, боиси афзоиши шумори фирориёни иҷборӣ, бекорӣ, гуруснагӣ ва шиддат гирифтани проблемаҳои дигари иҷтимоӣ гардидаанд. Терроризм ва ифротгарӣ беш аз ҳар вакти дигар авҷ гирифта, бо оқибатҳои даҳшатборои берაҳмонӣ худ ба проблемаи ҷиддатарини инсоният дар асри XXI табдил ёфтааст. Ифротгарӣ дар қадом шакле набошад, онро мо қабул надорем, чунки он ҳукуку озодиҳои инсон ва шаҳрвандонро поймол мекунад.

Қайд кардан чоиз аст, ки ифратгарой асосҳои маънавии чомеаро вайрон намуда, ба амнияти минтақа, ҷаҳон, аз ҷумла ба бехатарии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдид мекунад, ба муқобили ифратгарой боял ҳама мӯбориза бааранд.

Зикр намудан ба маврид аст, ки шахрвандони Чумхурин Тоҷикистон бо сабабҳо маълум аксар дар хориҷи кишвар - дар муҳочирати меҳнатӣ қарор доранд, ки яке аз ҷаҳонҳои ҷалъи шахрвандони мо ба ҷиноятҳои ҳусусияти терористиву экстремистиҷонта мебошад.

Чуноне ки болотар қайд намудем, чиноятхои хусусияти террористиву экстремистидошта ба ҷомеаи ҷаҳонӣ таҳдид дорад ва онро Ҷумҳурии Тоҷикистон ба инобат гирифта, як катор санадҳои меъёрии ҳукуқиро қабул намудааст, ки мутобики онҳо, соҳторҳои давлативу ҷамъиятиро барои мубориза бар зидди чиноятҳои хусусияти террорист ва экстремистидошта муваzzaf гардонидааст. Дар баробари ин, соли 1999 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи терроризм" ва соли 2007 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи экстремизм" қабул карда шуданд, ки дар онҳо низ мақсади қабули қонун, мағҳуми экстремизм, кирдорҳои террористӣ, субъектони муборизабаранд, масъулияти дигар соҳторҳо дар мубориза бар зидди терроризм ва экстремизм оварда шудааст.

Мо, чавонони зоди даврони истиқлол, ҳамеша ба суханони пурхикмати Пешвои миллиат мухтарам Эмомали Рахмон пайравӣ намуда, терроризм ва экстремизмо шадидан маҳкум менамоем. Барои ҳифзи якпӯрчагии ин Ватани биҳиштосо ҳамеша омодидан була, сиёсати хиралмандаю бунёлкоронаи Роҳбари давлатро дастигири мекунем.

*Табрэз Мираҳмедов,
узви фаъоли ЧИК "Қонун ва низом"-и кафедраи пешгирии ҷиноятаҳои террористӣ
ва таъмини бехатарии ҷамъиятии факултети №6,
курсанҷии курси 4,
сердсанҷии хурди милитсия*

Озмуни "Фурӯги субҳи доноӣ китоб аст" дар Академия

Пешвои миллат муҳтарам Эмомали Рахмон тайи чанд соли охир бо мақсади рушди китобу китобдорӣ дар кишвар чанд иқдоми шоистае, аз қабили қабули Қонуни Чумхурии Тоҷикистон "Дар бораи фаъолияти китобдорӣ", бунёди бинои нави Китобхонаи миллии Тоҷикистон, таҷлили "Рӯзи китоб", зиёд намудани чопи китобҳои бадӣ ва дар як сол хондани на камтар аз панҷ китоб, бознашри осори адабони класику муосири тоҷик бо унвони "Ахтарони адаб", бо төъоди зиёд нашр намудани шоҳасари Бобоҷон Ғафуров - "Тоҷикон" ва баргузории Озмуни чумхуриявии "Фурӯги субҳи доноӣ китоб аст" рӯи даст гирифтанд, ки аз ҷониби аҳли ҷомеа ҳамаҷониба дастгирӣ ёфтанд. Ҷиҳати иҷрои Амри Президенти Чумхурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомали Раҳмон аз 3-юми феврали соли 2022, ки таҳти сарпарастии Пешвои миллат роҳандозӣ гардидааст, дар байни курсантони Академия Озмуни чумхуриявии "Фурӯги субҳи доноӣ китоб аст", бо мақсади баланд бардоштани завки китобхонӣ, тақвияти ҳофизаи фарҳангӣ, дарёfti чех-

раҳои нави суханвару сухандон, арҷ гузоштан ба арзишҳои миллии фарҳангӣ, инкишифи қобилияти эҷодӣ, таҳқими эҳсоси худоғиҳои ҳудшиносӣ, бой гардонидани заҳираи лугавӣ, тақвияти ҷаҳони маънавӣ ва фаъолгардонии доираи забондонии онҳо аз рӯйи панҷ номинатсия:

- адабиёти кӯдакону наврасон ва осори шифоҳӣ;
- адабиёти классикии тоҷик;
- адабиёти муосир;
- адабиёти ҷаҳон;
- эҷоди назму наср.

Тибқи талаботи нақша-ҷорабинҳои Академия, санаи 5-уми май даври академиявии озмуни мазкур дар толори Шӯрои олимони Академиягузаронида шуд. Ҳакамони озмун иборат аз 7 нафар истеъоди курсантонро баҳоғузорӣ карда, голибонро муайян намуданд. Дар натиҷа, шаш нафар курсантони Академия сазовори ҷойҳои намоён гардида, роҳҳат ба даври ноҳиявӣ гирифтанд:

Ҷойи якум:

1. Довудхӯча Маҳмадуллоҳода - курсанти курси ҷорум (номинатсияи адабиёти муосир);

2. Салоҳиддин Абдуллоҳода - курсанти курси дуюм (номинатсияи адабиёти класиқӣ).

Ҷойи дуюм:

1. Сабрина Қодирова - курсанти курси ҷорум (номинатсияи адабиёти класиқӣ);
2. Толиб Сайдов - курсанти курси дуюм (номинатсияи адабиёти бачагона).

Ҷойи сеюм:

1. Хайрандеш Назаров - курсанти курси ҷорум (номинатсияи адабиёти бачагона);
2. Ҳоҷиакбар Солеҳзода - курсанти курси дуюм (номинатсияи адабиёти муосир).

*А. Давлатшода,
полковники милиитсия*

Семинари илмӣ-амали

Тибқи банди 15-и Накша-ҷорабинҳои мақомати корҳои дохилии Чумхурии Тоҷикистон, ки аз ҷониби Вазири корҳои дохилий санаи 6-уми июли соли 2021 вобаста ба амалисозии "Стратегияи миллии рушди моликияти зеҳни Чумхурии Тоҷикистон барои то соли 2030" тасдик шудааст, моҳи апрели соли 2022 гузаронидани семинар-машҷӯрат дар мавзӯи "Омӯзиши таҷрибаи пешӯдадами ҷаҳонӣ дар масъалаи ҳифз ва истифодаи моликияти зеҳни" ба нақша гирифта шуда буд.

Семинари илмӣ-амалии мазкур санаи 3-юми май аз ҷониби кафедраи фанҳои ҳуқуқи гражданини Академия дар толори Шӯрои олимон гузаронида шуд.

Дар семинари илмӣ-амалий мувонини сардори Академия оид ба илм, н.и.ҳ., дотсент Сайдзода Зикрullo Алӣ, сардорони кафедраҳо, ҳайати профессрону муаллимон ва курсантони иштирок намуданд. Дар семинар масъалаҳои вобаста ба моликияти зеҳни, тартиби ҳифзи ҳуқуқҳои муаллифон, ҷавобгарии ҷиноятӣ барои вайрон намудани моликияти зеҳни, ҷавобгарии маъмурӣ барои вайрон намудани ҳуқуқи муаллиф, санаҷҳои байнамилалӣ ҳамчун воситаи ҳимояи моликияти зеҳни ва дигар мушкилоти ҷойдошта дар ин самт мавриди муҳокима қарор гирифтанд. Дар умум, семинар ба мақсади ҳудои ноил шуд ва аз ҷониби роҳбарият ва дигар иштирокчиёни он пешниҳодҳо ҷиҳати мукаммалгардонии ссамти мазкур манзур гардонида шуд.

*У. Олим,
С. Сафарзода*

Тамошои осорхона ҷаҳони маънавиро бой мегардонад

Шунавандагони курси такмили ихтиносӣ факултети №4 аз ҳисоби нозирони Бозрасии автомобилии шаҳру ноҳияҳои вилояти Суғд, дар доираи машгулиятҳои омӯзишӣ, ҳамзамон ба тамошои Осорхонаи вилоятӣ сафарбар карда шуданд.

Масъулини ин иншооти фарҳангӣ ҳайати шунавандагони курси такмили ихтиносӣ ва муаллимони мутасаддиро истикбол гирифтанд. Зимни муаррифӣ маъмурияти осорхона зикр намуданд, ки санаи 23 августи соли 2006 Роҳбари фарҳангпарвари Тоҷикистон муҳтарам Эмомали Раҳмон дар вазъияти тантанавӣ, дар ҳузури аҳли зиёи мамлакат ва сокинону меҳмонони Ҳуҷандшашр лентай рамзии бинои замонавии осорхонаро бурида, расман ба фаъолияти ин иншооти навлунёд ҳусни оғоз баҳшида буданд.

Зимни шиносӣ шунавандагон аз толори якум - "Ҳаёти одамони асри санг", мушовири ин толор профессор С. Марофиев ва Рассоми ҳалқии Тоҷикистон К. Ёдгоров бо омезиши ду санъат - рассомӣ ва ҳайкалтарошӣ ороиш ёфтааст, маълумоти ғанӣ гирифтанд.

Ҳамзамон, аз толори лашкаркашиҳои Искандари Мақдунӣ, толори тамаддуни ориёӣ, корнамоиҳои Темурмалик бар зидди истилогарони муғул ва толори дастовардҳои Истиклонияти давлатии Чумхурии Тоҷикистон шинос шуданд.

Чунин тарзи шиносӣ бо Осорхонаи вилоятӣ ба шунавандагони курси такмили ихтиносӣ имконият фароҳам овард, ки дар онҳо рӯҳияи ифтиҳори милӣ, садоқатмандӣ, ҳисси эҳтиром ба категорияҳои гуногуни аҳолӣ, гиромидошти волоияти қонун ва эҳтироми фарҳангӣ ниёғон бештар ташаккул ёбад.

*М. Баҳодурзода,
муаллими қалони кафедраи тайёрии ибтидоӣ ва тақмили ихтиносӣ факултети №4,
капитани милиитсия*

МУАССИС:
Академияи Вазорати корҳои дохилии
Чумхурии Тоҷикистон

ҲАЙАТИ МУШОВАРА: Рахимзода Р.Ҳ.	Насуриён П.А.
Вазири корҳои дохилии Чумхурии Тоҷикистон	Муовини аввали сардори Академияи ВКД
Шарифзода Ф.Р. Сардори Академияи ВКД	
Сайдзода З.А. Муовини сардори Академияи ВКД	Ализода А.Ш. Муовини сардори Академияи ВКД
САРМУҲАРРИР: Умед Олим	
ҲАБАРНИГОР-СУРАТГИР: Шавкат Убайдуллоев	
ТАРРОҲ: Муҳаббат Рашидова	

Барои истифодаи матолиби нашрияи "Набзи милиитсия" нишон додани манబъ ҳатмист.
Нашрия аксоҳо ва барҳе матолибро аз шабакаи ҷаҳонии Интернет истифода мебарад.
Аксҳо ва дастнависҳо ба идораи нашрия воридшуда ба муаллифон барагардонда намешаванд.

Нашрия дар Вазорати фарҳангии Чумхурии Тоҷикистон таҳти №242/РЗ-97 аз 12 апрели соли 2021 аз наш ба қайд гирифта шудааст.

НИШОНӢ:
734025, ш. Душанбе, қӯҷаи Мастонгулов, 3.

Телефонҳо:
226-60-43 (факс),
226-60-42, 226-60-60, 907-50-37-45

Нашрия дар чопхонаи «Мега-принт» аз чоп баромад.
Адади нашр: 500 нусха